

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی کرمان

دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی

پایان‌نامه مقطع کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی

عنوان:

بررسی مقالات حوزه علوم اعصاب در نظام اف ۱۰۰۰ براساس داده‌های دگرسنجه

توسط:

معصومه شهسواری

استاد راهنما:

دکتر مریم اخوتی

استاد مشاور:

دکتر محمدرضا بانشی

سال تحصیلی: (پاییز ۱۳۹۸)

چکیده:

مقدمه و اهداف: امروزه یکی از مهمترین دغدغههای دانشگاه‌ها، احراز رتبه برتر در نظام‌های بین‌المللی رتبه‌بندی دانشگاه‌ها است و بالابودن آمار تولیدات علمی نمایه شده در پایگاه‌های معتبر و استناد به آن‌ها از ملاک‌های رتبه‌بندی دانشگاه‌ها است. بدیهی است که بالارفتن آمار استناد به تولیدات علمی ارتباط مستقیمی به گستره انتشار آن‌ها دارد. تولیدات علمی هر قدر هم که از اعتبار و ارزش علمی بالایی برخوردار باشند، اگر در گستره وسیع انتشار نیابند، مورد رؤیت علمی قرار نخواهد گرفت و طبیعتاً تعداد استناد کمی را به خود اختصاص خواهند داد و به همین دلیل تأثیر اندکی بر چرخه علم خواهند گذاشت. احتمالاً هرچه تولیدات علمی در تعداد بیشتری از پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر سازمان‌دهی و قابل‌بازرسی شوند، به همان میزان احتمال دیده شدن و استناد به آن‌ها افزایش پیدا می‌کند.

در همین راستا یکی از ابزارهایی که از داده‌های آن برای ارزیابی عملکرد پژوهشی استفاده می‌شود، شبکه‌های اجتماعی هستند که می‌توانند تصویر گسترده‌تری از تأثیر علمی را ارائه نمایند. از میان شبکه‌های اجتماعی، مندلی از قابلیت‌های زیادی جهت مدیریت، ذخیره، استناد و اشتراک آثار پژوهشی برخوردار است و اهمیت ویژه‌ای در افزایش رؤیت‌پذیری انتشارات دارد. در میان ابزارهای مختلف برای ارزیابی کیفیت مقالات، نظام اف ۱۰۰۰ به دلیل استفاده خلاقانه و بررسی‌های دقیق انتشارات از اعتبار ویژه‌ای در شبکه‌های اجتماعی و نظر متخصصان در مورد کیفیت مقالات برخوردار است؛ با توجه به اهمیت شاخص‌های جایگزین در کنار شاخص‌های استنادی و لزوم روشن نمودن شیوه ارتباط بین این شاخص‌ها هدف این مطالعه بررسی مقالات حوزه علوم اعصاب در نظام اف ۱۰۰۰ براساس داده‌های دگرسنجه است.

روش‌ها: این پژوهش توصیفی-تحلیلی، به صورت مقطعی و از نوع کاربردی است. جامعه مورد مطالعه، مقالات تحقیقاتی حوزه علوم اعصاب در نظام اف ۱۰۰۰ در بازه زمانی ۲۰۱۵-۲۰۱۰ (۲۰۶۳ مقاله) بود. برای تعیین ارتباط بین داده‌ها از آزمون همبستگی پیرسون و برای مدل‌سازی داده‌ها از رگرسیون استفاده شد و داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۰ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: بالاترین تعداد مقالات در نظام اف ۱۰۰۰ مربوط به سال ۲۰۱۲، ۱۶۵۵ (۱۹/۳ درصد) و کمترین آن مربوط به سال ۲۰۱۵، ۱۱۲۷ (۱۳/۱ درصد) بود. میزان میانگین و انحراف معیار خوانده شدن مقالات در مندلی $262/924 \pm 156/46$ بود و میزان میانگین و انحراف معیار استنادات دریافتی به مقالات $201/542 \pm 93/06$ بود. بین میزان خوانده شدن مقالات در شبکه اجتماعی مندلی و استناد به مقالات در پایگاه اسکوپوس رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. ($p=671/0r$, $001/0>$)

بحث و نتیجه‌گیری: از آنجا که استناد همواره مبنای ارزیابی کیفی تولیدات علمی است و نتایج این مطالعه حاکی از رابطه مثبت بین میزان خوانده شدن و استناد است؛ لذا ضروری است که حضور پژوهشگران و اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی در شبکه‌های اجتماعی علمی و افزایش رؤیت‌پذیری مقالات به عنوان معیاری برای ارتقای ارزیابی عملکرد آن‌ها بدون توجه به استناد در نظر گرفته شود؛ بنابراین آگاهی‌رسانی در مورد شبکه‌های اجتماعی علمی و نحوه حضور فعال و مزیت‌های استفاده و حضور از آنان به کلیه اقشار جامعه بالاخص پژوهشگران به عنوان بخشی از سواد رسانه‌ای لازم و ضروری است.

کلمات کلیدی: پلامیکس، شاخص اف ۱۰۰۰، شبکه اجتماعی مندلی، دگرسنجه، استناد، علوم اعصاب